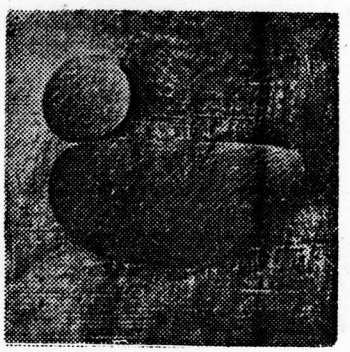
1967

»POBJEDA« 17.9.67

ЛИКОВНИ ЖИВОТ

Мала галерија Васка Липовца

ВАСКО ЛИПОВАЦ: Коцкица

БИЛО ЈЕ и до сада неколико покушаја да се покрене ликовни живот и активност у Котору, али у склопу опште индоленције сликарима је било једино преостало да напуштају свој град. Васко Липовац, као уосталом и други, био је стално у дилеми: бити или не бити овдје. Тако се кретао између Загреба, Сплита и Котора.

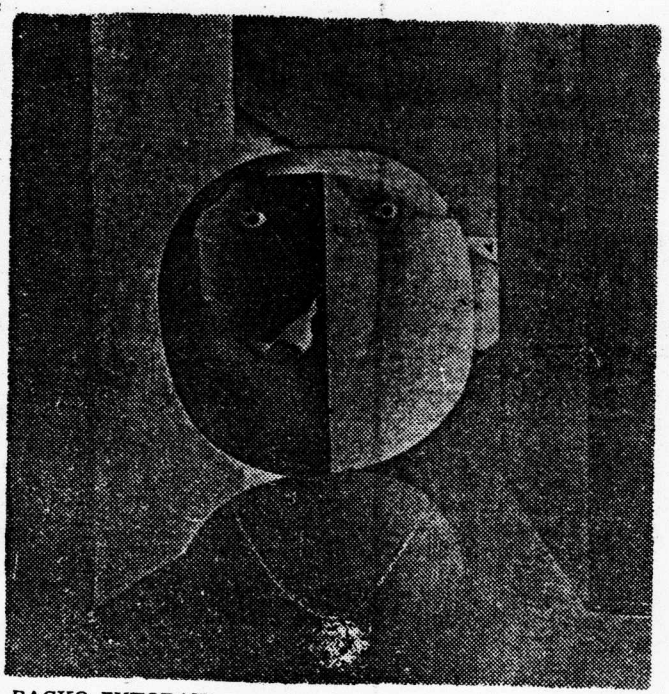
Општина је овога пута имала слуха за глас његове носталгије и као посљедица тог разумијевања настала је у Котору, поред зграде Поморског музеја и још познатије чесме Карампана, мала галерија Васка Липовца. Треба напоменути да је за изложбене просторије адаптиран још један магазин.

* * *

Липовац је рођен у Котору 1931. године. Академију примијењене умјетности завршио је у Загребу 1955, а 1959. постдипломске студије у Мајсторској радионици К. Хегедушића. Има више групних изложби у земљи и иностранству, а самостално је излагао у Сплиту 1965, Дубровнику 1966. и Котору 1966. Отварањем ове мале галерије Васко Липовац ће имати могућности и прилике да својим сугрђанима и гостима овога града сваког љета покаже своја нова дјела.

Читава једна мала збирка дилема присутна је у дјелима Васка Липовца. Оне региструју његове стварала чке тензије. У магновењу посматрач пролази страховите дистанце од конкретних которских пејзажа до апстрактних предјела, од реалног до апстрактног које је понекад идентификовано лакираном површином дрвета на којој се пројектују његова чудна бића — лутке. Да ли ће нам та створења, њутљива, нијема, усправна и укочена икада сугерисати живот, или ће само доприносити илузију смрти и пустоши? Владо Готовац је нашао у његовим сликама „Сутонску сценографију наше судбине, али без очајања..“ У колу Липовчевих дилема чини ми се као да су се идентификовали живот и смрт. И ова симболичка створења крију кључ његове поруке. Та бића-лутке су некад насликана, а негдје стварна, дрвена, тродимензионална, причвршћена на површини слике, указујући на очигледност распона између тродимензионалног и илузионистичког простора и дводимензионалног. Неким Липовчевим дјелима не можемо одредити род и тешко је детерминисати врсту којој припадају. „Сунцобран у ентеријеру“ је истодобно и слика и рељеф. Ово дјело такође најбоље изражава умјетникову дилему између новијих материјала и средстава изражавања и класичних проседеа. Али и читава изложба је у знаку дилеме и магије екстрема, које се разилазе и спајају у једном дијалектичком цирикулуму и игри. Тако се спајају супротности слике и скулптуре у хибридним и двополним дјелима и творевинама овог умјетника, једноставно, смјело и увјерљиво. Као да Липовац не жели да зна за границе и забране.

Примијењена умјетност није напуштена и Васко Липовац најмање жели да је сматра инфериорном сестром оне умјетности коју називају „правом“. Дух сувенира као да се уткива у неке слике („Иконостас“) и тамо ишчезава, губећи своју аутономност и прерастајући у ткиво интегралног дјела.

ВАСКО ЛИПОВАЦ: Пустош

У склопу те и такве логике, имплициране у овим дјелима, апликације — залијепљене стаклене очи, брошеви, вјештачко цвијеће, чипка, бројаница итд. — чине се веома функционалним и незамјењивим. Они су стварни носиоци поетског и једне нове димензије, у дословном и преносном смислу те ријечи.

У овим дјелима се на веома једноставан начин стичу различити правци и изми, а Липовац је у сталном покушају да направи интегрално умјетничко дјело, превазилазећи ограничености и границе школа и естетика. Такво умјетничко дјело, ван ограничених шко ла и догми, интегрално и систентичко, које у самом себи рјешава мноштво супротности, јесте медиалистики идеал, којем се и Липовац опрезно приближава. Трагови енформела, апстрактног и надреалистичког још се могу открити на овим сликама.

Па и сама ова бића-лутке немају једнострано поријекло у модерној арповско-бранкуцијевској скулптури, већ, генетички, она долазе из вјечих временских дубина ,средњега вијека, подсјећајући на фигуре са которског циборијума. Ова бића-лутке спајају времена. Спајају древно и модерно. И због тога ја вјерујем у њих.

Миро ГЛАВУРТИЋ